

Η πρώτη Μάη του 1886 ήταν η μέρα της μεγάλης απεργίας στο **Σικάγο των ΗΠΑ** με αίτημα την καθιέρωση της 8ωρης εργάσιμης μέρας, αντί της 10ωρης, 11ωρης έως και 14ωρης που ήταν ως τότε. Τότε, γύρω στο μισό εκατομμύριο εργάτες παράτησαν τη δουλειά τους και συνενώθηκαν στους δρόμους του αγώνα. Σημαντικές απεργίες και διαδηλώσεις έγιναν στις περισσότερες από τις μεγάλες πόλεις, αλλά και στις μικρές πόλεις και κωμοπόλεις. Επίκεντρο, όμως, του αγώνα αναδείχτηκε το Σικάγο, με 90.000 διαδηλωτές στους δρόμους.

Είχαν δημιουργήσει, μάλιστα, κι ένα τραγούδι για το Οχτάωρο, το οποίο έλεγε:

«Σκοπεύουμε ν' αλλάξουμε τα πράγματα.

Όχι πια να μοχθούμε απ' τα χαράματα.

Ίσα - ίσα μόνο για να ζούμε,

Να μην έχουμε ποτέ μια ώρα για να σκεφτούμε.

Θέλουμε να νιώσουμε τον ήλιο,

Θέλουμε να μυρίσουμε τ' άνθη

Είμαστε σίγουροι πως είναι θέλημα θεού

Και τ' αποφασίσαμε να έχουμε οχτάωρο.

Καλούμε τις δυνάμεις από Ναυπηγεία κι εργοστάσια:

Οχτώ ώρες για εργασία, οχτώ ώρες για ανάπαυση κι οχτώ ώρες για ό,τι θέλουμε»

http://users.sch.gr/haranast/video/Chicago_1886.mp4

Η Εργατική Πρωτομαγιά γιορτάστηκε για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1893 (την Κυριακή 2 Μαΐου 1893) στο Παναθηναϊκό Στάδιο. Διοργανωτής της ήταν ο Σταύρος Καλλέργης.

Τα αιτήματα της συγκέντρωσης, που διατυπώθηκαν στο ψήφισμα, ήταν τα εξής :

1. Την Κυριακήν καθ' όλην την ημέραν να κλείουν τα καταστήματα.
2. Να περιορισθή η εργασία των εργατών εις οκτώ ώρας από δώδεκα και πλέον που εργάζονται.
3. Οι εν ενεργεία παθόντες εργάται να συντρέχωνται υπο του κράτους και των συναδέλφων των.

Μάης 1936: Οι καπνεργάτες της Θεσσαλονίκης, του Βόλου, της Ξάνθης, της Δράμας και της Καβάλας κατέβηκαν σε απεργία ζητώντας την εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης. Στην απεργία πήραν μέρος 40.000 καπνεργάτες.

Το μοιρολόι που έγραψε ο **Γιάννης Ρίτσος**: «**Μέρα Μαγιού μου μίσεψες μέρα Μαγιού σε χάνω, άνοιξη γιε που αγάπαγες κι ανέβαινες απάνω**», είναι αφιερωμένο στο θρήνο εκείνης της μάνας πάνω στο άψυχο κορμί του γιου της στα γεγονότα της πρωτομαγιάτικης γενικής απεργίας που συγκλόνισε για ημέρες τη Θεσσαλονίκη.

Γεννημένος την Πρωτομαγιά του 1909, ο Ρίτσος γιόρταζε και πενθούσε μαζί με τη μάνα του Τάσου Τούση, του εργάτη που δολοφονήθηκε στις 9 Μαΐου του 1936 στη Θεσσαλονίκη, στις διαδηλώσεις για την απεργία των καπνεργατών Καβάλας η οποία είχε ξεκινήσει την Πρωτομαγιά.

Το «Μοιρολόι» που έγραψε θρηνώντας και ο ίδιος στη σοφίτα του της οδού Μεθώνης, όταν είδε σε φωτογραφία τη μάνα του νεκρού να θρηνεί πάνω στο αιματοβαμμένο κορμί του παιδιού της, θα σταθεί η απαρχή για το μνημειώδες έργο του «Επιτάφιος». Η φωνή του Μπιθικώστη θα συνοδεύει πάντα τους στίχους του: «Μέρα Μαγιού μου μίσεψες, μέρα Μαγιού σε χάνω, άνοιξη γιε που αγάπαγες κι ανέβαινες απάνω».

Μέρα Μαγιού μου μίσεψες

μέρα Μαγιού σε χάνω
άνοιξη γιε που αγάπαγες
κι ανέβαινες απάνω
Στο λιακωτό και κοιτάζες
και δίχως να χορταίνεις
άρμεγες με τα μάτια σου
το φως της οικουμένης
Και μου ιστορούσες με φωνή
γλυκιά ζεστή κι αντρίκεια
τόσα όσα μήτε του γιαλού
δεν φτάνουν τα χαλίκια
Και μου 'λεγες πως όλ' αυτά
τα ωραία θα 'ν' δικά μας
και τώρα εσβήστης κι έσβησε
το φέγγος κι η φωτιά μας.

Γιάννης Σταύρου, Ανοιξιάτικο στεφάνι, λάδι σε καμβά

Πρωτομαγιά του 1944

“Σκοπευτήριο Καισαριανής”

Γιάννης Ρίτσος

Εδώ πέσαμε . Παιδιά του λαού . Γνωρίζετε γιατί .
Γυμνοί , κατάσαρκα φορώντας τις σημαίες ,
-η Ελλάδα τις έρραψε με ουρανό και άσπρο κάμποτο - .
Ακούσατε τις ομοβροντίες στα μυστικόφωτα αττικά χαράματα .
Είδατε τα πουλιά , που πέταξαν αντίθετα στις σφαίρες
αγγίζοντας με τα φτερά τους ,τον ανατέλλοντα πυρφόρον .
Είδατε τα παράθυρα της γειτονιάς ν’ανοίγουνε στο μέλλον .
Εμείς , μερτικό δε ζητήσαμεΤίποτα ...Μόνον
θυμηθείτε το : αν η ελευθερία
δεν βαδίζει στα χνάρια του αίματός μας ,
εδώ θα μας σκοτώνουν κάθε μέρα . Γεια σας .